

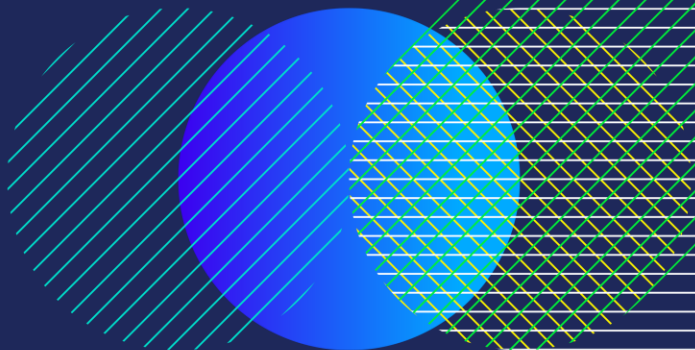
Bristende forutsetninger – sett fra byggherre

Ungt entrepriserforum 1.2.2018

Karin Kaasen

Leder strategi og kontrakt

Utbygging Øst

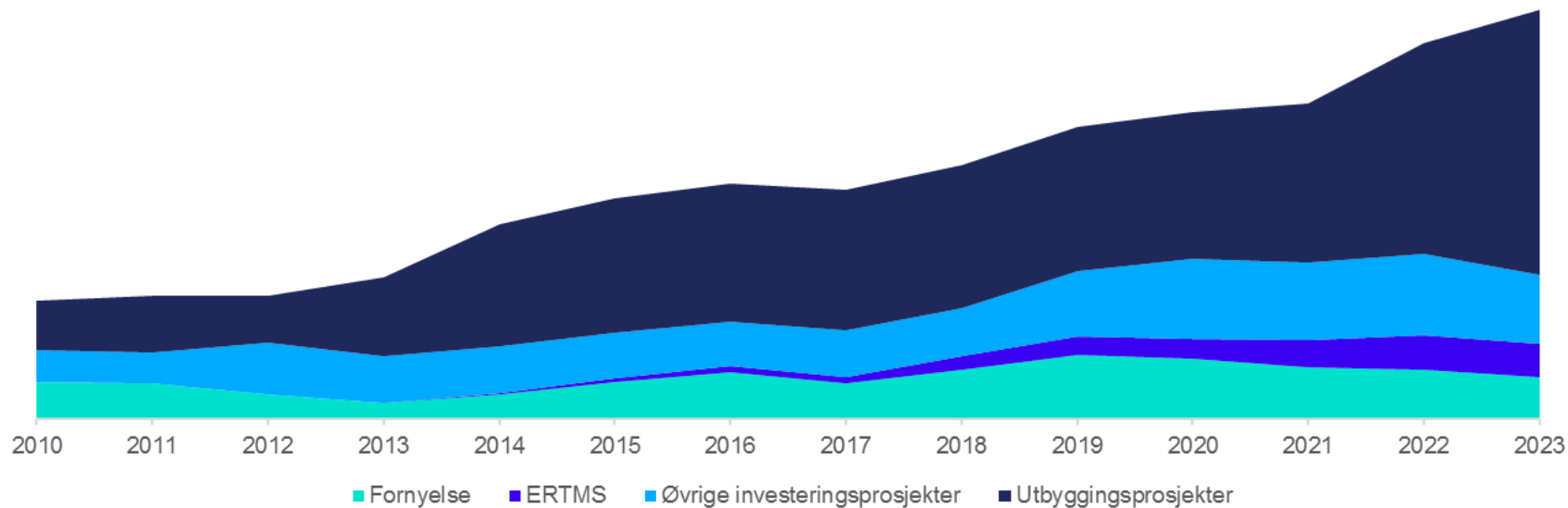

Om Bane NOR SF

- Har ansvaret for det nasjonale jernbanenettet
- Statsforetak fra 1.1.2017
- Ca 4 400 ansatte
- En av Norges største byggherrer innen bygg og anlegg
- Bane NORs hovedaktiviteter:
 - Utbygging: Planlegging og utbygging av Inter-City-strekninger
 - Infrastruktur: Forvaltning, drift og vedlikehold av eksisterende jernbanenett
 - Bane NOR eiendom: Forvaltning og utvikling av jernbaneeiendom
 - Trafikkstyring
 - Operativt koordineringsansvar for sikkerhetsarbeidet og beredskap og krisehåndtering.

Sterk satsing på jernbane fremover

Investeringsutvikling Bane NOR

Nytt dobbeltspor og stasjon Sandbukta – Moss – Såstad

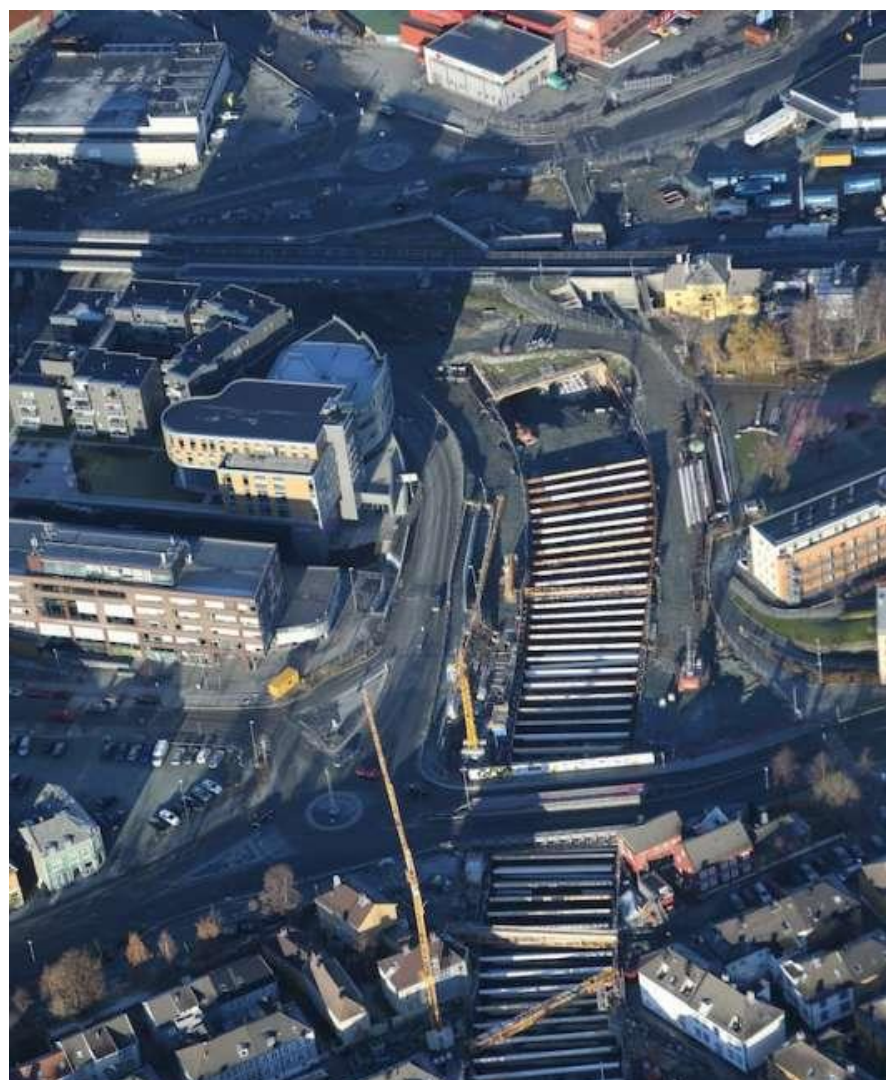

Bristende forutsetninger

- Stort tema – vil kun se på enkelte praktiske problemstillinger
- Fokus på store utbyggingsprosjekter
 - Betydningen av kontraktstype (utførelsesentreprise eller totalentreprise)
 - Praktiske løsninger (prisformat, avtaleregulering)

Utgangspunktet: Endrede forhold er normalen

- Store, komplekse anleggsprosjekter
- Lange prosjektperioder øker sannsynligheten for endringer
 - regelverk
 - behov
 - tredjeparter
- Krever fleksible aktører og kontrakter
 - Betydelig grad av forhåndsregulering av situasjoner i kontraktene

Betydningen av kontraktstype

1/2

- Utførelsesentreprise
 - Byggherren (BH) står for prosjektering og arbeidsunderlaget
 - Entreprenørens priser basert på angitt metode og mengder
 - Vil kunne få betydning ved avvik; se på forutsetninger for oppgitte priser, enhetspriser mv
 - Men husk siden mot
 - taktisk prising
 - overholdelse av lojalitetsplikt

Betydningen av kontraktstype

2/2

- Totalentreprise
 - Totalentreprenøren (TE) står for detaljprosjektering, og skal i en del tilfeller vurdere behov for ytterligere grunnundersøkelser mv.
 - TEs valgte arbeidsmetode kan være mer eller mindre «robust» utfra de usikkerhetene man vet foreligger i prosjektet.
 - Hvis TE har valgt arbeidsmetode, «robusthet» på prosjekteringen og lagt opp fremdriften: Kan tale for at han er nærmest til å bære risikoen for forhold som er påvirket av disse valgene, jfr argumenter i Salhus flytebro
 - Risikoallokering etter kontrakten; hva er avtalt vedr. pris- og fremdriftsjustering?

Endrede forhold i totalentrepriser etter NTK

- Endringsordresystemet brukes også for å varsle og behandle konsekvensene av andre forhold
 - Forstyrrelser fra BHs representant (art. 3.3) eller BHs andre entreprenører (art 4.3)
 - Kostnader pga endringer i lover og regler (art. 5.1)
 - Mangler ved BHs ytelser
 - Materialer og BH-dokumenter (art. 6.4)
 - Underleveranser bestilt via BHs rammeavtaler (art. 8.3 og 8.4)
 - Tilkomst til byggeplass (art. 10.1)
 - BHs øvrige mislighold (art. 27)
 - Grunnforhold (art. 10.2)
 - Midlertidig innstilling av arbeidet (art. 18.3)
 - Force Majeure (art. 28)

Eksempler: Prisjustering *innenfor* kontraktsmekanismene

- Mengdejustering – får betalt for faktiske mengder, ikke de som var estimert i kontrakten
- Tunnelsikring – får betalt etter faktisk benyttet sikringsklasse
- Endringsarbeider der det benyttes forhåndsavtalte enhetspriser eller kompensasjonsprinsipper
- Riggregulering basert på forlenget kontraktsperiode eller økt kontraktsvolum

Prisjustering *utenfor* kontraktsmekanismene

- Situasjonen: Entreprenøren (E) kommer til BH og krever kompensasjon for et forhold ut over eller istedenfor kontraktens prismekanismer
 - For eksempel der han mener prismekanismen ikke dekker faktiske kostnader eller at det ikke finnes en prismekanisme som dekker dette forholdet.
 - Eksempel: E hevder at prismekanismene som skulle kompensere for endrede bergforhold ikke gir god nok justering for kostnadene bergforholdene medfører
 - Når man skal vurdere spørsmålet bør man se bl.a. på:
 - Hva var forutsatt på kontraktstidspunktet? For eksempel angitt noe om usikkerhetsgrad på estimater av bergtyper?
 - Hvem av partene bærer risikoen for avviket etter kontrakten?
 - Hva skyldes merkostnaden – mengdeavvik (mye hardt berg) eller feilestimering av reelle kostnader med å jobbe med berget?
 - Er forholdet tenkt kompensert av andre prisposter eller mekanismer?

Spørsmål og avslutning

- Tusen takk for oppmerksomheten!
- Ta gjerne kontakt med innspill
- Vi søker flere dyktige medarbeidere
 - Prosjektstyringsleder
 - Kontraktsrådgivere
 - Fremdriftsplanlegger
 - Se <http://www.banenor.no/karriere/>

Karin Kaasen
Leder strategi og kontrakt

Bane NOR
Utbygging Øst
Tlf: +47 938 26 783
E-post: karin.kaasen@banenor.no

Besøksadresse: Stortorvet 7, Oslo
Postadresse: Pb 217 Sentrum, 0103 Oslo
Sentralbord: 05280 / banenor.no

